

MORGONBRIS

TIDNING FÖR DEN SOCIALDEMOKRATISKA KVINNORÖRELSEN.

Utgiven av styrelsen för Sverges Socialdemokratiska Kvinnoförbund.

19:de årg. 1923.

Nr 6. Juni.

Pris 25 öre.

DAGAR SOM GÅ OCH KOMMA.

Av allt att döma synes riksdagen i år kunna sluta innan förhandlingarna behöva tryckas ned av någon värmebölja.

Vid densammas öppnande trodde man på en ovanligt lugn riksdag. Allt

övergång i vissa fall vid dess slopande. Det var för dem, som genom sin arbetslöshet eller sjukdom blivit förhindrade att på den bestämda dagen erlægga hyran, en liten respittid mot vräkning begärdes. Motioner väcktes

direktiven. De ha ej blivit lösta med regeringsfrågans lösning.

Ovanligt invecklad var ju den liberala reservationen, som fick betyget av socialministern Herman Lindqvist att vara i stort sett obegriplig. Klarare

Karl Nordström: TRÄDGÅRDSSTUGAN.

skulle ju gå i sparsamhetens tecken och ledamöterna känna sig förpliktade att spara på riksdagstrycket. Något massmotionerande syntes ej heller till.

För arbetareklassen skulle den dock få sin spänning om man än ej kunde förutse en sådan tillspetsning av händelserna som en regeringskris.

Hyresstegringslagen som föll i fjol skulle åter upp. En kungl. proposition förelåg med bestämmelser om mildare

även att för mindre lägenheter skulle lagen fortfarande gälla. Men riksdagen var obeveklig. "Rent hus" i frågan. Statistiken visade på en god mängd eldstäder, som bevisade att ingen fara för bostadsbrist förelåg till hösten i de större städerna. Och statistiken, den är ju sannare och riktigare än själva verkligheten.

Riksdagens stora nummer har ju varit och är väl fortfarande arbetslöshets-

blevo ej bestämmelserna genom hr Ekman's aktion, men förhållandena tillspetsades. Vi veta sedan allesammans förloppet. Den Brantingska regeringens avgång och den Tryggerska regeringens uppstigande på taburetterna. Dessa ha dock vållat sina meningsfränder en del obehagliga överraskningar. Åttatimmarslagens prolongering på 3 år var helt naturligt en smärtsam procedur för dem som be-

spetsat sig på dess slopande och som väl i den nya regeringen såg talesmännen härför. Ännu en kunglig proposition från den förra regeringens tid kommer upp. Det är lagen om kvinnas behörighet att inneha statstjänst och annat allmänt uppdrag som åter skall föreläggas riksdagen. Förra året föll den på 3 rösters majoritet i första kammaren. I andra blev den antagen. I år ser utgången ännu ovissare ut. Då detta skrives har den ännu ej kommit upp på kamrarnas bord. Vi veta dock att vi icke i år möta ett tillstyrkande utskott. Avslagsyrkandet segrade med tillhjälp av lotten. Att beakta är att de soc.-dem. utskottsrepresentanterna ställa sig på kungl. maj:ts förslag och hr Ekman kommer åter med sin särskilda reservation, som gäller kvinnornas tillträde till domaretjänster. I år lär den vara annorlunda än förra året och menad att icke helt utestänga kvinnorna från desamma, ty tillträde skall förordnas av kungl. maj:t. Huruvida detta hr Ekmans förslag i praktiken är något att räkna med, äger icke undertecknad förmåga att bedöma. Icke heller om det kan vara en samlingslinje för de räddhågade, som med denna reservation skulle tro sig våga taga propositionen.

De återstående dagarna i riksdagen komma väl icke att bereda oss några särskilda överraskningar. Ännu vet man dock icke vad den nya regeringen kan "bära i skölden". De äro troligen försiktiga generaler som spara sitt krut. Ännu ha de icke helt glatt högern, och triumfen att hava störtat den socialdemokratiska regeringen får hållas inom måttliga gränser. Men vi ha ingenting heller att glädjas åt. Stora frågor fordra sin lösning, frågor, som liksom åttatimmarsdagen alltid stått i vårt program. Det skall bliva intressant att se hur pass mycket dess anda genomsyrat oss. Om det varit allvar i våra krav och om vi nu vilja offra något för dess genomförande, ty att heta och långvariga strider stunda, därom äro vi förvissade. Vi hoppas dock att våra kvinnor inom arbetarnas leder, som dagligdags äro vana att offra, skola förstå kravens innebörd och vara redo att sluta upp i lederna när dagarna komma som ställa oss inför kampen för dess avgörande.

Vår maning i dag är därför lika brinnande som i går. Varen redo för kampen! Låt ej tiden glida undan i

Kvinnorbetet i de stora industri- länderna.

Kriget drog tusentals kvinnor ut i det öppna förvärvsarbetets tjänst. Även de gifta kvinnorna, särskilt i de krigförande länderna, tvingades ut på arbetsmarknaden för att skaffa hemmet uppehälle. I Tyskland har man sedan kriget slöts arbetat på att åter införa mera normala förhållanden härvidlag och återbördade de gifta kvinnorna till hemmen. Dessa försök i Tyskland hava enligt nyligen utkomna statistiska meddelanden lyckats i väsentlig grad.

Rapporterna därifrån visa, att där männen, efter hemkomsten från kriget, lyckats erhålla anställning, där ha de gifta kvinnorna i regel återgått till arbetet inom hemmet. En stor del av dessa kvinnor hava enligt rapporter från olika industrier delvis tagit upp jordbruksarbete i syfte att tillgodose hemmets och familjens behov av potatis och grönsaker.

"Industrial and Labour information", vol. nr 5, lämnar följande siffror från de tyska ammunitionsfabriker, som sysselsatte tusentals kvinnor under krigsåren. Arnsbergs-distriktet rapporterar 72,254 kvinnliga industriarbeterskor år 1917. År 1921 har siffran gått ner till 35,698, medan den manliga arbetskraften inom samma industriområde ökats mer än dubbelt.

De platser, som bank- och affärlivet öppnade under krigsåren i Tyskland för kvinnorna, hava, med mycket få undantag, uppehållits även efter krigets slut.

Svårast har det visat sig vara att återbördade de unga, ogifta inom industrin sysselsätta kvinnorna till hembiträdesarbetet. Även de kvinnor, som före kriget sysselsattes med "husligt arbete", visa en avgjord ovilja att återgå till nämnda yrkesbransch. Däremot har det, enligt samma rapport, visat sig vara mycket lättare att överföra kvinn-

liga industriarbeterskor till jordbruks- och trädgårdsarbete.

*

Från Amerika visa siffrorna ett helt annat resultat. Kvinnornas anställning inom den allmänna arbetsmarknadens olika grenar pekar på en stegring.

Denna stegring visar sig vara störst inom affärsvärlden. Siffran härför visar en *stigning* mellan åren 1910—1920 av 140.4 procent. År 1920 voro 16.7 procent av landets kvinnliga arbetskraft engagerade inom affärsvärlden. År 1910 visade siffrorna 7.3 procent. Denna enorma tillökning av kvinnlig arbetskraft inom affärsvärlden är sju och en halv gång så stor som tillökningen av kvinnlig arbetskraft inom manufaktur och mekaniska industrigrenar. Den kvinnliga arbetskraftens anställning inom Amerikas stats-, kommunal- och tjänstekårer har stigit under samma tidsrymd med 60.7 procent.

Inom 11 olika industri- och manufakturgränar i landet har den kvinnliga arbetskraften nått en våldsamt stegring över männens. Särskilt är detta förhållande märkbart inom klädesindustrin, silkesspinnerierna och karamell- och chokladfabrikationen.

En minskning av kvinnliga arbetsanställda har däremot gjort sig gällande i U. S. A. inom agrikulturområdets och hembiträdeskårens arbetsfält. Vad orsakerna till det förra arbetsområdet beträffar anmärkes därtill, att dessa få tillskrivas den svåra ekonomiska situation som farm- och agrikulturarbetsmarknaden under de sista åren varit utsatt för. Den oreglerade arbetstiden jämte andra för hembiträdeskåren försvårande faktorer inom det husliga arbetet tillskriva rapportörerna orsaken till att denna bana för kvinnlig arbetskraft mer och mer avfolkas även i U. S. A.

*

I Kina och Japan arbeta de kvinnliga arbetsanställda inom industrin under förhållanden, som för oss här hemma synas minst sagt omöjliga. Textil- och silkesspinneriindustrierna därstädes sysselsätta så gott som uteslutande kvinnor och barn. Endast i Shanghai äro omkring 60,000 kvinnor anställda i nämnda industri.

Helt nyligen gingo dessa arbetsanställda ut i en öppen strejk för ernående av kortare arbetsdag och högre lön.

Man får en rätt föreställning av det kapitalistiska produktionssystemets humanitära känsla, när man läser därifrån, att kvinnorna, som gingo i strejk för 10 timmars arbetsdag och 5 cents

överksamhet, utan hjälp till att samla skarorna. Vi äro i dag inga slagna proletärer, men en härdad arbetareklass och vi kunna fordra att dess kvinnor skola veta att bära sitt huvud högt. Med stolta kvinnor som föra rent språk och rena seder skall heller aldrig reaktionen få oss i sin makt. Med samling kring de socialdemokratiska grundprinciperna skall aldrig vår klass bliva slagen i bojor av den frihetsfientliga reaktionen utan som segrare komma än starkare ur striden.

S. V.

I Bulgarien.

De soc. kvinnorna i Bulgarien ha hållit sin andra kongress den 23 oktober 1922 i Sofia, samtidigt som partiet fyllde sitt 25:te år.

Den soc. kvinnorörelsen är i detta land ännu mycket ung. Det oaktat ha kvinnorna under de tre sista åren givit prov på stor verksamhet och uppoffring. Frukterna av detta arbete hava tydligt framträtt vid den senaste kongressen. Antalet medlemmar har ansevärt höjts: arbeterskor, affärsanställda, kvinnor anställda i ämbetsverken, lärarinnor, akademiskt bildade samt husmödrar äro verksamma i rörelsen. De ha även en tidning, "Blagowenstwie", vars finansiella ställning är god.

Bulgariens soc. kvinnorörelse har att energiskt bekämpa borgarkvinnornas rörelse samt kommunisterna, vilka beständigt söka att, så att säga, sätta dem under vatten. Det oaktat besitter rörelsen tillräckliga krafter till att hindra sina motståndare att lyckas och till att kunna väl utföra sitt eget arbete.

(Ur La Femme Socialiste.)

(omkring 18 öre) förhöjning av daglönen, drevos av arbetsgivareintresset tillbaka till de gamla villkoren (12 timmars arbetsdag och 3 cents, omkring 10 öre i timmen) tack vare en lag i Kina, som förbjuder öppna strejker och demonstrationer. Kvinnorna inom silkesbranschen i Kina arbeta från 5 på morgonen till 6 på kvällen med en timmes middagsrast. Lika lång arbetstrid vankas sju dagar, söndagen inberäknad.

Trots Tysklands siffror, att de gifta kvinnorna under dessa år efter kriget återbördats till hemmets arbete, visa oss siffrorna utifrån världens andra stora industriländer, att kvinnoarbetet är i tilltagande i oroväckande grad, inom såväl industrin som alla övriga samhällsliga produktionsgrenar. Samma förhållande lär oss, att kvinno- och barnarbetet är mer hänsynslöst exploaterat än männens inom samma produktionsföretag.

Kvinnans arbetskraft är mindre betald än mannens. Detta faktum giver delvis förklaringen till den kvinnliga arbetskraftens enorma ökning inom världens industrier och produktionsföretag.

Men samtidigt giver samma faktum arbetareklassen ett varningens tecken, som pekar på fordran om ökat skydd genom organisationerna åt det kvinnliga arbetsproletariatet, som nu böljar fram i alla länder i en oroväckande grad.

Clarté.

SJUNG FÖR ANDRA ATT LINDARNA BLOMMA.

Sommarnatt — nu vandrar du åter vid min dörr.
Sommarnatt — nu spelar du åter som förr
din sång om blommande lindar.

Då stiger jag ut ur mitt ensliga hus.
Se sommarnatten lyser i sitt fagreste ljus;
som smekande kyssar äro dess vindar.

Du speleman, som slår på din lyra ett ackord,
sjung nu om skogarnas gröna bård,
om blommande vita lindar;
du sångare som sjunger att blommorna stå brud
i livets och kärlekens skönaste skrud,
att skogarna buga för "kung Sommar".

* * *

Du har spelat som nu mången sommarnatt förut,
du har sjungit vid min ensliga stugas knut
och lockat mig ut i din strålgans — —
Men i natt får allena du åter vandra hän,
jag vill ej se hur lindarna blomma igen
i kärlekens vita hölje.

Ty förbränd mitt hjärtas örtagård nu står
öde och härjad — fast fordom en vår
den låg solljus som kärlekens rike.
O, sommarnatt, själv bär du kärlekens lek
i din famn och livets jublande smek —
i natt vill jag icke dig skåda.

Gå därför med din spelande lyra från min dörr —
sjung för andra att lindarna blomma.

MAJ BJÖRK.

Ur en fallen skog.

Denna mörkfullt skrivna debutroman, med motiv från det norrländska baggböleriets skogstrakter, av Gustaf Hedenvind-Eriksson har nu åter utkommit på Kooperativa förlaget och Bokhandelsförbundet till ett pris av 3 kr.

Folk från gränsen.

En berättelsesamling från svensk-norska gränstrakterna av Viktor Myrén å Norstedt & Söners förlag. Pris kr. 2:50. De flesta berättelserna fängslande och äga förmåga att ge förtäta och sanningsmättade intryck.

Kvinnorna och det offentliga talandet.

Det var en av min barndoms sensationer att få köpa nya skolböcker, icke minst för de vackra schema bokhandeln gratis delade ut, ni vet, ett sådant där, för ens egen klass, i vilket man själv ifyllde timplanen. Jag fick en gång ett som ingav mitt lättörda barnasinne en djup respekt och verkade med en underbar tjusning. Det upptog på båda sidor om kung Oscars vackert färglagda bild ett par vajande blågula, mellan dem och under kungen ett stiliserat band å vilket lästes tre mäktiga ord, angivande kungens utomordentliga storhet som människa. Det stod: filosof, skald, v ä l t a l a r e. I synnerhet det sista verkade verkligen överväldigande, att vara skald var säkert mycket stort, att vara filosof var kanske ännu större, men allra störst var det dock att vara vältalare, det var mer än kung. Efter den betan var jag mycket mån om att få läsa trontalen, det enda jag kunde överkomma av kungens vältalighetskonst. Mitt barnsintresse för vältaligheten har aldrig sjunkit, ehuru vår tid med sitt jäktande föreningsliv och dess impulsiva diskussionsinlägg aldrig tillät mig att ägna mig åt den annat än som girigt lyssnande, när den någon gång bjudits. Men då njuter jag lika intensivt som den musikälskande njuter av ett konstnärligt utfört musikaliskt föredrag. Att tala väl har i alla tider varit de lärdas gåva och det är knappast en mansålder sedan också den olärde och självskolade vågade sig upp på talarestolen. När förr i tiden en skolgosse med snabb uppfattning och gott målföre skulle studera så var det alltid till präst, att "tala som en präst" det var höjden av vältalighet, det högsta betyg man överhuvud kunde ge. Så kom den moderna föreningsrörelsen och med den folktalaren och agitatorn. Många gånger äro verkligen anspråken för små på talare och agitatorer, det måste sägas ifrån, men å andra sidan har jag många gånger också hört lärda män, män med titlar och berömmelse vara ej blott tråkiga talare utan verkligt dåliga. Jag har mer än en gång gått att höra ett känt namn och blivit mycket förvånad över både vad som förkunnats och hur det förkunnats, men det har också hänt mig att jag gått utan förväntningar och funnit gylene pärlor. Jag kunde dra fram exempel, men skall inte göra det. Många lärda män ha haft svårare att finna ord än männen av folket, som blivit tränade och skolade inom föreningsverksamheten. Ofta sakna dock de självskolade talarna den stämmans tukt och ans som den högt kultiverade äger och som gör

en god talare till en verklig vältalare. Ty det är ej strömmar av ord och kaskader av fraser som kallas vältalighet, dit hör också röstens böjlighet, nyanseringen, behärsknigen, allt det som åstadkommer det fina, själfulla, stämmningsmättade föredrag som endast den, som på en gång är filosof, skald och vältalare kan åstadkomma och som griper om auditoriet som ett välstämt, fulltonigt instrument, vars alla strängar den talande spelar på. Jag har lyssnat med skälvande nerver till en Ellen Key, Knut Kjellberg, Johan Bergman, Branting med flera och jag har med stor beundran åhört Thyren, Sven Hedin, Bratt och andra utomordentliga behärskare av formen, men det är dock något mer att kunna lägga in känsla och glöd i sitt föredrag som de förra, än att bara leka med orden som de senare. Det är ej allom givet att nå denna fulländning av talandets konst som den borne vältalaren äger, och väl är det. Om guldet vore så talrikt förekommande som slaggen, så skulle det ej vara så mycket värt. I allmänhet äro kvinnorna rädda för att tala offentligt. Självkritiken är större hos kvinnorna än hos männen och det är som om det ännu vore ganska nytt att kvinnorna beträda talarstolarna, trots det att mer än tjugufem år förflutit sedan den första kvinnliga talaren lät höra sig. Våra kvinnoföreningar ställa allt större krav på sina medlemmar, de väljas in i kommunal- och stadsfullmäktige, landsting och riksdag och man fordrar av dem att få höra deras röst, ej endast veta hur de rösta. Man tvingar dem att tala och många av dem äro ju förut goda talare, men nya platser kunna erövrats av kvinnorna och då gäller det att ha skolade, gärna självskolade krafter i beredskap. För den publik som läser Morgonbris lönar det sig ej att tala om kurser i talteknik, våra kvinnor ha varken tid eller råd med dylika. En dylik övning vinnes genom högläsning, bäst är att läsa sådana stycken i vilka samtal förekomma och att då försöka få fram ett naturligt talesätt för de talande. Det är också ett bra sätt att börja så småningom, att göra ett inlägg i en diskussionsfråga om fem å tio minuter åt gången, tills man vant sig vid att tala till en församling. Så försvinner den så kallade rampfebern tills man tränat sig för det längre föredraget och den större kretsen. Ett oeftergivligt villkor för att kunna tala är att behärska ämnet. "Det dunkelt sagda är det dunkelt tänkta" heter det och har man endast ytligt eller dunkelt reda på den sak man vill tala om faller det av sig

självt att man inte har mycket att säga. Den som helt och fullt behärskar sitt ämne kan ej misslyckas såvida han ej saknar alla naturliga förutsättningar för att kunna tala, som till exempel den icke sångröstbegåvade för att sjunga. Det säges ju dock att varje människa är i besittning av någon musikalisk uppfattning och kan genom en seg vilja och en oerhörd träning läras att sjunga, och så kan det kanske vara med talandet också, men det blir i båda fallen underhaltiga prestationer, som icke lämpa sig för det offentliga framträdandet. Ett enkelt och bra sätt är också att börja med att redogöra för en bok. Det finns alltid någon bok man särskilt intresserar sig för och läst många gånger. Vill man då som inledning ta några ord om författaren och hans produktion för övrigt, som avhandling redogöra för innehållet och som avslutning tillägga sin personliga uppfattning om boken, så har man genast ett litet anförande som på en gång intresserar kamraterna, väcker deras håg för läsning av författaren och — skolar sig själv. Vid ett möte härom dagen utom Stockholm kom en klubbmedlem till mig och sade: "Jag blev så glad när jag i Morgonbris fick läsa om Viktor Hugo. Jag har läst Samhällets olycksbarn många gånger och alltid gripits av samma starka medkänsla med de olyckliga och i synnerhet den olycklige han skildrar där, som aldrig tycks undslippa sitt öde. Sedan jag fått läsa om författaren blev boken mig dubbelt kär." Säkert kan denna klubbmedlem med hjälp av Morgonbris artikel om författaren som inledning redogöra för bokens innehåll när hon nu läst den många gånger och sedan tillägga de reflexioner hon gjorde till mig om sina intryck av boken. Det skulle helt säkert glädja klubbkamraterna och bli en angenäm punkt på programmet. Hur ofta hör man ej både barn, ungdom och vuxna redogöra för innehållet i en film som de nyss sett? Det är, inom parentes, det värsta jag kan höra, ty där finns så litet av ord och mycket av handling och det skall ganska god förmåga att beskriva till, för att verkligt åskådliggörande redogöra för en film. Hur mycket lättare måste det ej vara att redogöra för innehållet i en bok, där man har ord förut?

Tala så enkelt som möjligt! Det sprakande ordfyverkeriet bländar för stunden men lämnar efter sig bara röken. De enkla orden kunna gömma djupa sanningar och gå rakt till hjärtat. Det kan vara stort att tala som den prästen, som sade "Mesopotamien" så hela församlingen rördes till tårar, men det är större att

— — — skänka dikten så den enkla form som tusenden förstå.

Använd aldrig främmande ord om ni ej förstå deras mening och känner de-

Kvinnokonferens i Holland.

Brev till Morgonbris av L. Tilanus, sekr. i Holländska soc.-dem. Kvinnoförbundet.

Holländska soc.-dem. Kvinnoförbundet höll sitt årsmöte den 28 sista april.

Förbundet har nu 129 klubbar med 5,590 medlemmar, vilka samtliga även äro medlemmar av socialdemokratiska partiet. Dessa klubbar, jämte särskilda partiavdelningar, arbeta för att driva propaganda för och bland kvinnorna.

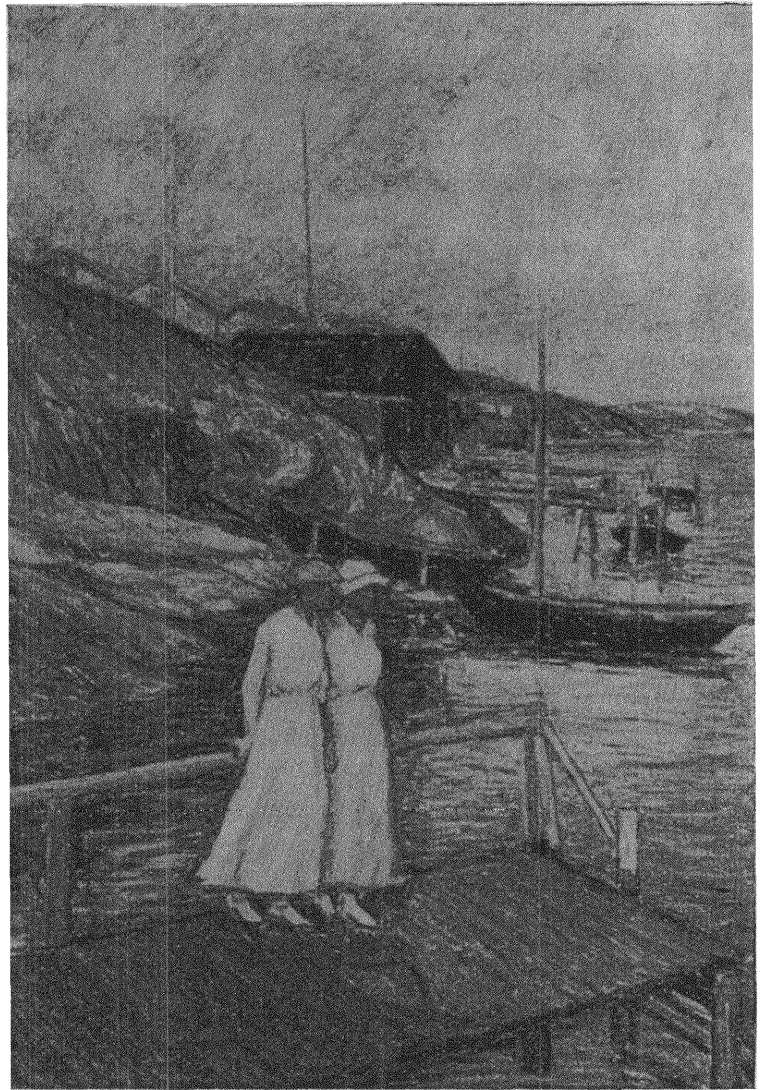
Vår tidning "Proletärkvinnan" har nu en upplaga på 20,500 ex. För ett litet land som Holland, med 6 miljoner invånare, och en ännu mycket otillfredsställande och svagt organiserad arbetareklass, är denna upplaga ganska vacker. Av dessa 20,500 ex. är ungefär 10,000 ex. gratis spridda till kvinnliga läsare av våra medlemmar.

Dagordningen upptog bl. annat ett förslag om att föranstalta en stor folkpetition för avvapning. Förbundsordföranden, fru Wibaut, höll ett anförande över fredsrörelsen, vari hon underströk nyttan av en allmän rörelse

för avvapning. Hon framhöll att socialismen är icke blott strid utan också utveckling. Den skall även giva insikt och kännedom om samhällsstrukturen. Häri bör ingå att väcka massornas intresse för avrustning och samtidigt lära dem känna socialismens mål. En stor folkpetition får man därför se som ett medel att väcka massornas uppmärksamhet.

Kvinnorna böra därför lägga ner hela sin kraft på att ernå ett gott resultat i detta fall.

Under 1911 samlade en petition för allmän

Karl Nordström: BÅTBRYGGAN.

ras uttal. Det gör ett verkligt pinsamt intryck att höra ett engelskt ord uttalas efter sin stavning eller att höra ett ord användas oriktigt. Däremot behöver man ej använda franskt uttal till de många i svenskan införda franska ord, bland vilka jag särskilt nämner departement, suppleant och moment, som på svenska uttalas som de skrivs. Slå i lexikon och sök upp där det främmande ord som ni är tveksam om, lär dess betydelse och uttal om ni måste använda det, men ännu bättre är att söka den goda svenska motsvarigheten.

Till sist något om koncept. Det är naturligtvis bra lugnt och tryggt för en nybörjare att vara försedd med koncept, ett papper där föredraget återfinnes ord för ord. Men för att det ej skall störa måste man lära sig att ordna sina papper, att handskas med dem utan att prassla och leta och utan att hänga över dem och så får framsägandet av föredrag efter koncept ej bli sövande innanläsning. För någon tid sedan hörde jag en talare läsa upp ett föredrag i ett ämne, som han, att döma efter innehållet, behärskade synnerligen väl, men det hela blev så torrt, tråkigt och sövande att auditoriet verkligen måste anstränga sig för att vara med. Denne talare skulle vunnit ofantligt på att tala fritt och för publiken skulle det han hade att säga kunnat bli verkligt levandegjort. Bäst att fri-

göra sig helt och hållet från konceptet! Skall det vara något, så skriv upp några stolpar på ett eller par blockblad, en inledning, en avhandling med ett par underrubriker och en avslutning där slutorden äro valda. Se ej högt över publiken, tala ej högre än nödvändigt är, anpassa röstens styrka efter lokalens storlek, iakttag en värdig hållning, utan att vara stel, och sluta i rätt tid på rätta stället. Ja, kanske jag också bör säga på rätta sättet. För några dagar sedan fick jag en erfarenhet av att en talare, som haft ett mycket vackert och stämningfullt anförande, slutade med en ursäkt för att han ej kunde åstadkomma mera och därmed tog bort både intrycket av det sagda och hela stämningen.

Sluta därför gärna med en sats som fastnar i publikens minne, en replik, som gör sig, gärna en vers eller ett annat citat, men ej med skaldens:

"Det kvinnligt veka i människosinn skall frälsa världen och ringa in förbrödringens kungarrike",

ty den versen har jag hört begagnas som slutfras av särskilt kvinnliga talare ända till leda.

Det ser i högsta grad inkonsekvent ut att jag själv sätter punkt här, men jag intet annat val.

Sigrid Lundin.

röst- och valrätt för män och kvinnor i Holland 300,000 undertecknare. Detta kan tjäna till god förebild för oss nu.

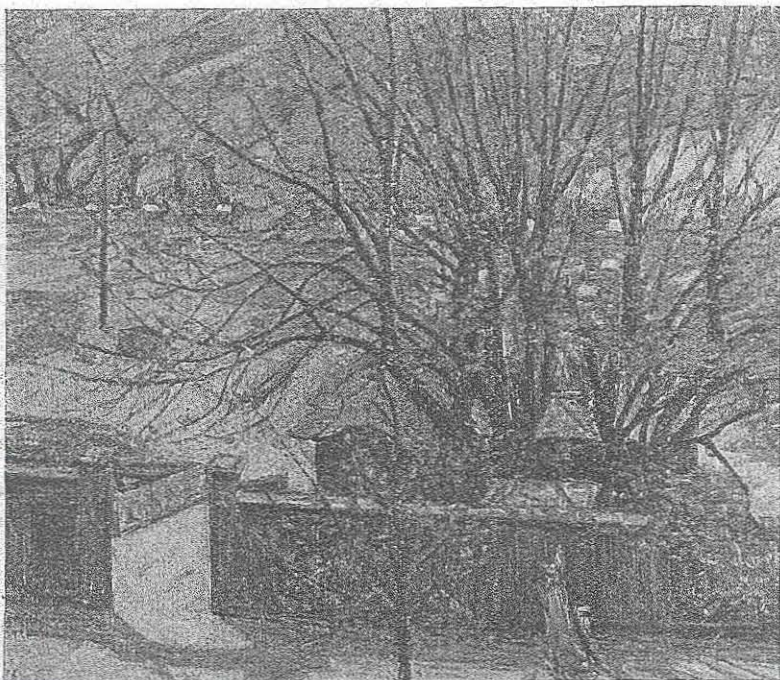
Vidare behandlades frågor angående propaganda och agitation, särskilt med hänsyn till kommunala val som skall äga rum över hela landet nästa månad. Det är första gången kvinnorna allmänt äga utöva rösträtt. Hittills har denna rätt blott gällt i en del enskilda städer.

En berättelse avgavs vidare av sekr. över vad de socialistiska kvinnorna på kongressen i Haag förmådde utöva angående en del resolutioner behandlande kvinno- och uppfostringsfrågor ur fredens synpunkter. Likaledes avgavs rapport över arbetet till Hamburgskonferensen, i vilken 3 kvinnor från Holland skola delta.

Slutligen uppfordrades medlemmarna på det enträgnaste att föra intensiv propaganda bland kvinnorna för våra idéer.

KLUBBSTYRELSER!

Insänd årsrapport till förbundet!

Karl Nordström: VÅR I DEN GAMLA TRÄDGARDEN.

Karl Nordström.

Man ser så mycket dålig, affekterad konst, så mycken underhaltig humbug utan färgdjup, utan klarhet, utan ens den enklaste teknik, att man blir skeptisk och ovillig att begiva sig ut från sitt vardagliga arbete och relativa lugn för att reta sig åt besväret, utgiften och besvikelsen. Ty i det mesta av vad som kallas modern konst finns det ingenting, hur man söker förstå, söker med verkligt god vilja finna någonting, finner man i alla fall *ingenting*.

På den moderna konstens område kan man, trots bibelns försäkringar om motsatsen, i de flesta fall ärligt söka och inte finna!

Lyckligtvis löper det med långa mellantider i allt gruset en och annan guld-sandsåder. I höstas fingo vi se den största samling Aroseniustavlor på många år. Och vem minns ej Josephson på konstakademien? Dessutom har vintern naturligtvis bjudit på en hel rad obetydliga och tråkiga utställare, men, med undantag av de två nämnda "store", blir man just inte glad åt alltsammans!

Stockholmaren, som i många avseenden är en underlig individ, rusar till och trängs på de *avlidnas* utställningar (Arosenius, Josephson) och på de *utskälldas* (ex. de oskuldsfulla dadaister-

na och naivisterna m. fl. på -ister). Men när Liljevalchs bjuder på en rik, intressant, vad färg och glädje beträffar underbar samling Karl Nordström, när kritiken enhälligt gillar, då stannar stockholmaren hemma i lugn och ro. Och Karl Nordström är dock en av våra få *konstnärer*. Dessutom lever han, utvecklas och fullkomnas alltjämt i förvånansvärt snabb takt och har utsikter att giva oss ännu många års fruktbringande arbete.

Hans utställning inföll i april och en av dessa typiska april dagar med snöflingor i luften och bitande gråkyla kom jag in genom de Liljevalchska portarna. Men därinne rådde ingen gråkyla! Jag hade *en* timme till min disposition. Jag stannade tre för att riktigt suga i mig all färgprakt, all solvärme, all strålände och tillitsfull livsglädje, som samlats därinne i de många salarna. O! Dessa solbelysta fisklägen, där havets pärlmorgroarna återglans skimrar i luften över himmel och hav, de solstrimmiga, varmt ångande och insektsurrande sommarlandskapen. De fridfulla interiörerna där själva skuggan skvallrar om solhettan utanför. Vem av oss har ej kommit in i ett svalt sommarrum efter en stekhet promenad? Alla årstider, alla dagar, alla väder fick jag till livs under

En sonett.

Av Harry Blomberg.

*Det är ett sken som sken på sommarhagar
i dina ögons sommarblåa par.*

*Alltfort den hulda glansen mig ledsagar
som gloriekrönte första mötets dar.*

*Ej har du åldrats under årens ilan,
som morgonrodnan är du ständigt ny.
Jag är en vandringsman, men du är vilan,
du var oeh är den hemmalöses ly.*

*Från bottnen av mitt hjärtas sjöar stiga
på kära minnens säv i dag en skara
av blåa sländor, och den lyfter brått
mot ljusa skyar som mot mörka kriga,
och hela svärmen ser jag hädanfara
kring alla stigar där vi samman gått.*

dessa timmar. Men icke en enda bild av trist ödslighet, ingen hopplöshet. Ur det fattigaste lilla gathörn trollar konstnären fram sin egen naturs trygga och rika livsglädje. Ty den som råddat sig någorlunda helskinad genom livets missräkningar och sorger, han ser det *levande* i en smutsig gata och grå vägg. Och den som kanske icke övervunnit tillvaron lika segertryggt — de flesta av oss ha väl icke det? — hämtar tröst och värme ur sådana arbeten som Karl Nordströms. Ty *konstnären* är ej endast en färg- och formframställare, han skänker bort oändligt mycket annat och mer *genom* färgen och formen.

Varje människa ger i var stund uttryck åt sin personlighet, om han vill eller ej, vare sig han ordnar ett skyltfönster i sin butik, sköter en kontorspulpet eller skapar självständiga arbeten eller konstverk. Den ytliga, tråkiga, perversa, affekterade, fåfänga förräder sig lika ohjälpligt som den redbara, ärliga sanningssökande eller — sällsyntast — alltigenom genialiska människan. Ingen kan dölja sig själv, hur slugt han än går tillväga. Och den som har en död själ, skapar aldrig någonting *levande*, han må besitta den mest fulländade teknik på sitt område. Just detta gör att en med någorlunda känslig uppfattning begåvad människa vänder sig oberörd och uttråkad ifrån en så pass framstående och allmänt erkänd målare som Christian Krogh, då man med spontan sympati andas ut i glädje och lättnad inför Karl Nordström.

Linda Öberg.

Rast på fjället.

Av Harry Blomberg.

Högt stiger det skinande fjället
i snöglans och soldrucken rymd.
Du sitter vid lägerstället
till hälften av myggelden skymd.

Från snöfältet nedstörtar bäcken
i rytmisk och sjungande fart
bland lavarnas sirliga täcken
med lappljung och kvåkbärskart.

Uppturnade moln rida grensle
på toppen, ty nyss var det regn,
men ris finns det gott om till bränsle
och stora kvartsitblock till hägn.

Du ler, och jag vet vad du tänker.
Du tänker detsamma som jag:
Av vandringens kostbara skänker
var kostbarast dagen i dag.

Var natt, när vi tällduken hakat,
var morgon du väckts av min kyss,
var afton vår lägereld sprakat,
du tänkte detsamma som nyss:

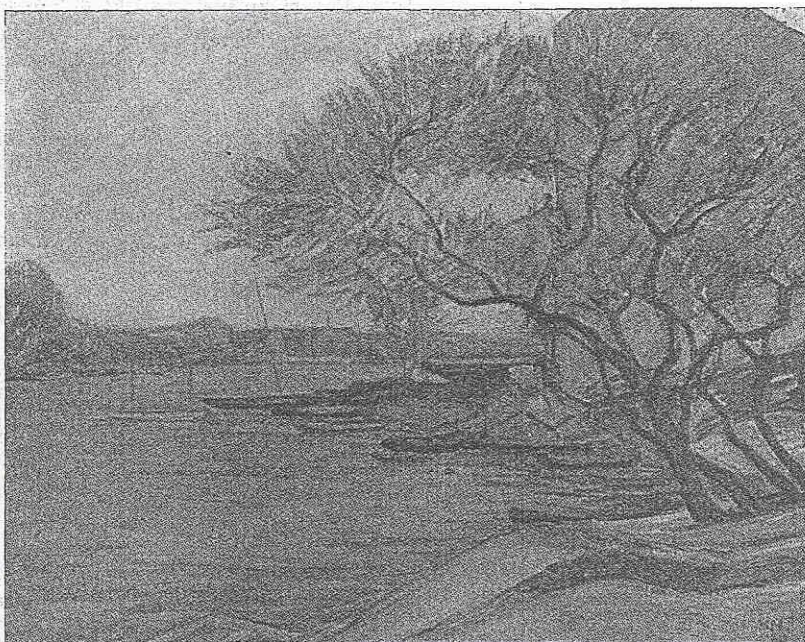
Av alla de dagar som farit
är ljuvligast dagen som går.
Du älskade, så har det varit
i fyra hela år.

Samlingen i Hamburg.

Nu i dagarna samlas män och kvinnor från många länder till rådslag om arbetareklassens enhetliga frammarsch till nedbrytande av reaktionen och förtrycket.

Samlingen sker i Hamburg och vi hoppas att därifrån skall utstråla förhoppningar om en ljusare tid för folken. Det är mörkt ute i världen, folken lida under alla slags förpinande orättvisor. Dess kamporganisationer ha varit splittrade, aktionskraften försvagad. Nu skola de socialistiskt organiserade arbetarnas enhetsvilja konfirmeras och därmed framstår en stark och frisk arbetareinternational som kan stå emot den härskande klassens militaristiska tryck och föra fram positiva linjer för en ny tingens ordning med större rättvisa åt folken.

Dagen före, nämligen den 20 maj,

Karl Nordström: STRAND MED PILTRÄD I GRÖNSKA.

samlas kvinnorna till överläggning om de skola bygga upp en soc.-dem. kvinnornas international. Icke en international som på något sätt åter skall dela arbetareklassen, utan tvärtom. Vi vilja att den skall bli en plus i enhetssträvandena och aktionskraften. Det finnes dock många frågor som det kan vara lämpligt kvinnorna särskilt dryfta. Hit höra t. ex. de många skyddslagstiftningsfrågorna för mödrar och barn ävensom uppfostringsfrågor.

Den verkliga folkfredens genomförande är ett spörsmål som de känna djupt för och som de måste allvarligt dryfta. Och här måste arbetarekvinnorna göra en stor insats. Utan deras fulla förståelse för problemet skapas aldrig fred mellan folken. En soc.-dem. kvinnointernational har därför en stor livsuppgift att fylla och kan den staka ut rena och bärkraftiga linjer för de socialdemokratiska kvinnornas arbete i alla länder i denna fråga så må vi önska dess tillkomst och partierna vara glada för detta tillskott av arbetskraft.

Förbundsstyrelsen har begärt plats på dagordningen för följande frågors upptagande:

Vi framhålla nödvändigheten av kraftigt skydd mot barnarbete, reglerande bestämmelser angående ungdomens arbetsförhållanden, lagstadgad 8 timmars arbetsdag, årlig semester, utvidgad yrkesinspektion, effektiva åtgärder mot arbetslöshet, lika rätt till och lika lön för kvinnor som för män för arbete inom alla arbetsområden.

Vi vilja dock påpeka att vi icke gilla särskild skyddslagstiftning för kvinnor, utom för barna föder skor, såsom förbud för nattarbete

och införande av obligatoriskt kortare arbetstid för kvinnor.

I övrigt skall verkas för införandet av effektiv moderskapsförsäkring, upprättandet av förlossningshem efter moderna humanitära principer, och att kvinnor med ensam försörjningsplikt erhålla garanterad hjälp av samhället för barnens underhåll, såsom att pension tilldelas änkors barn och att understöd tillförsäkras även barn till andra ensamstående mödrar.

Dessutom vilja vi föreslå att konferensen uttalar, att som första paroll för gemensam insats, det fortast möjligt från det blivande sekretariatet utgives riktlinjer för ett intensivt och planmässigt ordnat upplysningsarbete i alla länder bland kvinnorna, för väckandet av deras ansvarskänsla som uppfostrarinnor av ungdomen, så att de kraftigt medverka till att deras livssyn blir inriktad på fredliga värv och avsky för krigiska bedrifter inskärpes. Med andra ord så, att resolutionen i uppfostringsfrågan, som antogs på Fackföreningsinternationalens fredskongress i Haag i december 1922, kommer ut till alla länders socialistiska kvinnoorganisationer till förpliktande arbete.

Från Sverige komma som delegerade: Anna Lindhagen, Stockholm, Signe Vessman, Stockholm, Maja Björkman-Broberg, Malmö, och Natalia Ahlström, Göteborg. S. V.

KOMMISSIONÄRER!

Kom ihåg att alltid sända rapport över försäljningen av tidningen samtidiigt med betalningen!

Litteratur.

Sigrid Undset: Kristin Lavransdotter. I. Brudkronan. II. Husfrun. III. Korset. Pris tillsammans 34:25 kr. P. A. Norstedt & Söner.

Först nu, sedan tredje delen av Sigrid Undsets stora verk, Kristin Lavransdotter, föreligger i bokhandeln, kan man bilda sig ett helhetsomdöme om denna mäktiga historiska roman. Intrycket av första delen var så överväldigande, att man knappast trodde, att hon skulle vara mäktig att fullfölja det med sådan bredd påbörjade verket. Man tröstade sig dock därmed, att det även som torso skulle äga ett bestående litterärt värde.

Nu, sedan romanen är avslutad, kan man utan tvekan säga, att här föreligger säkerligen den mest storslagna människo- och tidsskildring, som utkommit i Skandinavien under det sista årtiondet. Och det kan ifrågasättas, om något av de andra länderna kan uppvisa en tidsskildring av sådan bredd, vederhäftighet och konstnärlig kraft.

Romanens händelser utspela sig i en tid, som hittills icke lockat så många skildrare, nämligen Magnus Erikssons regenttid för mer än ett halvt årtusende sedan. Bakom romanen måste det därför ligga ett oerhört förarbete, ty man har en känsla av att skildringen är fullt tidstrogen och vederhäftig. Det kan t. o. m. antagas, att historikern av facket har mycket få anmärkingar att göra mot Sigrid Undsets stora historiska roman.

Att Sigrid Undset grundligt har studerat den tidens historia, att hon känner såväl de politiska striderna och de olika ätternas släktskapsförhållanden som den tidens seder i helg och söcken, det märker man genast.

Det tidsskede, till vilket skildringen anknyter sig, är i mångt och mycket en brytnings- och genombrottstid. Det nationella medvetandet börjar vakna och samtidigt som man antagit kristendomen och de kristliga ceremonierna leva de hedniska föreställningarna ännu kvar hos folket. Kristendomen har ännu knappast fått någon makt över det hedniska bärsärkarlynnnet och svärdet sitter mycket löst i skidan.

Tidsskildringen är oerhört rik på detaljer, så överfylld, att själva händelseförloppet ibland står stilla, översvämmat av detaljrikedomen. Konstnärligt är detta naturligtvis en svaghet, ty Kristin Lavransdotters historia skulle säkert ha verkat mycket starkare, om en del partier blivit väsentligt förkortade.

Kulturhistoriskt är det däremot naturligtvis en förtjänst, om så många tidsbelysande iakttagelser som möjligt kunna hopsamlas, och vad romanen förlorat i konstnärlig stringens har den

vunnit som kulturhistoriskt dokument. Därför får också den, som intuitivt kan omfatta detaljerna i Sigrid Undsets roman, en mycket god bild av den tidens allmänna kulturnivå.

Utomordentlig och minutiös är skildringen av de båda gårdar, inom vilka Kristin Lavransdotter genomlever livet på ont och gott. Man lär verkligen känna både Jørundgård och Husaby under alla årstider, i helg och söcken, i arbete och fest. Det förefaller åtminstone undertecknad, som om skildringen av Jørundgård, Kristin Lavransdotters barndomshem, är enastående i sin intimitet och rikedom på iakttagelser. Sigrid Undset har nämligen en utomordentlig förmåga att levandegöra själva landskapet och ur myllret av detaljer växer fram en helhetsbild, som är både stark och karaktäristisk.

Icke blott som tids- och landskapskildring, utan naturligtvis främst som person- eller karaktärsskildring intar Sigrid Undsets roman en hedersplats inom vår tids diktning.

Vilket myller av levande gestalter, av säregna karaktärer möter oss ej i detta storvulna verk! Hur högre, ädel och sann i varje detalj framträder icke Lavrans, Kristins fader, för våra blickar.

Sigrid Undset skildrar manliga och kvinnliga karaktärer med samma utomordentliga mästerskap.

Hela raden av manliga gestalter fram till Erland, Kristins man, vittnar om en människokänedom, som är lika djup som omfattande. Teckningen av Erland, denna ridderliga, begåvade och oberäkneligt nyckfulla karaktär, är mästerlig in i minsta detalj.

Och vad som här sagts om de manliga gestalterna gäller även teckningen av de kvinnliga bipersonerna i romanen. Som en litterär bragd måste man emellertid beteckna skildringen av Kristin Lavransdotter, bokens huvudperson. Vi bli i tillfälle att följa henne från vaggan till graven och lära känna henne med alla hennes fel och förtjänster.

Vilket människoöde, rikt på sorger och misstag! Hon är egensinnig, orolig och hård och hennes liv blir en oavbruten kedja av lidanden. Ro och frid finner hon först i klostret vid Nidaros, där hon skördas av pesten.

Hennes kardinalfel är att hon aldrig riktigt kan förlåta och — glömma. Därför blir hennes liv en guldgruva för den, som förstår att lära av hennes misstag.

Kristin Lavransdotter är ingen lättläst bok, men den belönar oss också kungligt för vår möda, ty den är fylld av visdom och skönhet. Då man kommer fram till den tredje volymens slutsida, utbrister man ovillkorligen: äntligen en bok, som kan läsas om och om igen, outtömlig som livet självt!

Gustav Åström.

En bild ur en kvinnas historia.

Första gången jag såg henne var hon en glad och sjungande flicka i tjugiårsåldern, redan mor till ett litet flickbarn på två år.

Hon tjänade bondpiga med liten lön för strävsamt arbete. Barnet var utackorderat och drog halva hennes avlöning. Barnafadern hade, när marken blev honom för het, givit sig iväg utan att lämna adressen kvar. Men vad gjorde väl det! Hon var ung och lysten på livet och karlar fanns det fler, så det var inte värt att sörja.

Ett par starka armar hade hon och hälsan gav henne intet övrigt att önska. En barnunge var väl heller ingenting, då det fanns de som sutto både med två och tre och lågo fattigvården till last till och med. Och det skulle hon aldrig behöva! Inne i staden fanns en man i kronans kläder, som lovat henne hjärta och tro, och bara han kom igen... Då skulle det bli bröllop, men till dess så...

Vid femtiden om morgnarna kom hon till ladugården, där dagens arbete skulle börja, ibland sjungande, ibland grälände, efter en genomvakad natt på dansloge eller drängstuga. Var hon nöjd och sista famntagat ännu smekte lemmarna och kärleksvisket ännu kittlade på hörselhinnan, fick första kon en smekning, då hon kom klampande gången fram... i annat fall, då fick träskon smeka kobenet, till dess det arma djuret var färdigt att springa upp på foderbordet för att komma undan.

Så räckte dagen, med ömsom sång och ömsom gräl, till 10-tiden, då natten tog vid med sina nöjen och frestelser. Arbete och nöjen, ingen vila, en kropp som bryts ned och en själ som smutsas! — Jag såg henne igen, då hade hon fått mannen som tjänte kronan en gång, honom som hon väntade på — och åtta barn.

Statstugan blev trång och statkakan blev knapp åt så många — och mor orkade ej längre sjunga slagdängor i en herrgårdsladugård. Hon orkade varken mjölka eller "gå ute", orkade varken smeka eller slå. Det ena barnet efter det andra hade dragit näring i moderlivet för att födas till världen tjock och röd, medan mor för varje gång blev allt mera blek och mager. Det ena barnet efter det andra hade diat sig mätt och nöjt vid hennes bröst, medan hon själv drack kaffeskval, ty mjölken räckte inte till åt henne. Startkon mjölkade tre liter, sinar inte, men ökar lika litet. Man och barn måste ha först, mor måste försaka. Och mannen, som dock höll henne så kär, han kunde ingen utväg göra ur fattigdomen.

Han såg nog, hur det gått. Hans

raska hustru hade slöat till. Var hon kanske sjuk? Sången hade tystnat, lättsinnet, som hade legat henne i blodet, hade flyktat. Barnen hade diat ur hennes hjärta all ungdomens heta åtrå och för vart barn växte en ny kärlek fram, kärlek starkare än döden. Snart var av hennes kvinnofägring ej mer kvar än ett par stora, mörka ögon, som lyste som ett par stjärnor i ett blekt, magert ansikte. Var hon kanske sjuk? Inte bara utsugen, undernär.

Det var frågor, som tumlade om i den trötta statarens hjärna, när han om aftonen lade sig till vila på halmbolstret i träsoffan vid det dragiga köksfönstret.

Och alltid kom han till samma resultat: han måste ändra det här. Men hur? Han kunde ingenting försaka för att ge hustrun bättre underhåll. Där fanns intet att försaka; motboken hade gått all världens väg för länge sen, tobaken hade aldrig haft någon slav i honom, nej, där fanns intet mer än Ljunglövs tvåan, och det var en sak han höll styvt på, nästan lika styvt som hustru och barn. — Hans tankar kretsade kring problemet, tills det blev kaos därinne. Så somnade han.

En annan kväll löste han frågan. Han skulle försöka ta ett torp. Han och de största barnen skulle arbeta, mor skulle pyssla med de små och "kriterna". Mor skulle få kor, nyburna, högmjolkande kor, få mjölk att dricka, få rikligt med smör på brödet, få pengar att köpa för... bli tjock och fet och grann som i ungdomens dar... Åh, att han inte tänkt på det förut! Och så skulle hon börja sjunga igen som förr och alla hans små kvittrande sångfåglar skulle stämma in och det skulle bli en jublande kör!

Den kvällen somnade han med knäppta händer, somnade från all oro lika tryggt som barnet som sov bredvid honom vid moderns barm. — — —

Han gjorde vad han kunde.

Fick av patronen löfte om ett ledigt torp, löfte att låna en ko på gården, men han möttes också av invändningar. Han hade ju inga medel. Kor kostade pengar i dessa tider, redskapen likaså, jorden måste brukas. Stataren hade förut skulder vid gården och så sin stora barnskara.

— Ja, patron hade så rätt. Stackaren tittade i golvet och undrade. Men jag är frisk och kan arbeta. Han såg på sina grova, valkiga händer.

— Men, invände den andre, det måste vara en stark hustru också; er ser så klen ut och har så många små omkring sig.

Ja, just därför behövde han torpet med de mjölkande korna, den hemvuxna säden som skulle giva säkrare bröd än statkakan, men det vågade han inte säga.

Han fick torpet. På vårauktionerna fick han kor till ladugården, häst till

(Forts. & sid. 10.)

Deltagare i fackföreningskvinnornas cirklar.

Upplysnings- och instruktionsarbetet bland arbetarkvinnorna i Stockholm.

Under denna vinter har ett verkligt målmedvetet och lärarrikt instruktionsarbete bedrivits av förbundets medlemmar i Stockholm. Det började med att fackföreningskvinnorna samlades två söndagar, vardera med sex timmars lektioner i föreningskunskap. Sedan samlades kvinnorna i klubbarna på samma sätt. I förstnämnda gruppen ett 75-tal och i den senare ett fyratotal. Under dessa dagar fingo de icke sitta som åhörare till stiliga föredrag och uppfatta det de kunde och hade lust till, utan här fingo de vara i verksamhet. Den ena diskussionsfrågan avlöste den andra och alla måste delta, dels att sitta som ordf. eller föra protokoll eller yttra sig. Ingen fick vara passiv. Ledare för dessa kurser voro hrr John Söderqvist och H. Elldin. Intresset blev nu riktigt väckt hos kvinnorna och förståelsen för att dessa funktioner, som i allmänhet anses så enkla i vårt föreningsliv, äro av grundläggande betydelse för organisationerna. De insågo även, att de måste fortsätta med detta instruktionsarbete och delade så upp sig i cirklar. Fackföreningskvinnorna samlades i sex söndagar före och i åtta söndagar efter jul med 3 timmars arbete i varje cirkel. Lärare hr John Söderqvist. Kvinnoklubbarnas medlemmar samlades likaledes i 8 onsdagar före och 9 efter jul med hr Knut Bengtsson som lärare.

Den första cirkeln fortsatte med övningar i diskussion, ordförande- och sekreterareskap samt referatskrivning. Den senare cirkeln tog bokföring. Det kanske låter litet underligt, att så mycket tid upptogs till detta ämne. Men den som hade tillfälle vara med några gånger blev förvånad över vad

som kunde utvinnas inom dess ram. Intresset var även livaktigt hela tiden.

Den först nämnda cirkeln rörde sig ju litet vidare omkring, men här blev man också häpen över vad som åstadkoms. Kvinnor, som förut varit omöjliga att få att yttra sig i den enklaste fråga, kunde nu i slutet av kursen göra långa, sakrika inlägg i diskussionen, utan någon som helst nervositet och med en utomordentligt god språkbehandling. Söndagskursdeltagarna voro nästan alla hustrur, som voro ute i förvärvsarbete, varför deras energi att offra sin enda ledighetsdag är verkligt beundransvärd.

Instruktionsarbetet stannar dock inte vid detta. Som i ett annat nummer meddelats så gick en 3 dagars övningskurs i föreningskunskap av stapeln i slutet av november för medlemmar i avdelningarna i Stockholm och länet. Förbundet och distriktet ordnade den tillsammans. I slutet av april ordnade distriktet ytterligare en sådan kurs på 4 dagar, vilken delvis skulle bli en påbyggnad på den föregående. Ledare för dessa kurser har varit fru Sigrid Lundin. Särskilt referat över denna senare kurs är införd här nedan.

Stockholmskamraternas studiearbete under denna vinter är ett efterföljansvärt exempel.

En fyra dagars instruktionskurs i Stockholm.

Inom den soc.-dem. kvinnorörelsen har det varit ett länge känt behov av att ett inre grundligare upplysningsarbete är av nöden. Man har insett att det ej är nog att kvinnoklubbarnas antal växer. De kvinnor som samlas därinom måste man även giva tillfälle att öka sina kunskaper i allmänna frågor samt även att göra dessa nyttiga för en vidare krets. Man måste bibringa

Deltagare i instruktionskursen.

dem säkerhet att uppträda i mindre och större församlingar och att där söka vinna gehör för sin uppfattning i olika frågor. Därför har det också inom våra kvinnoklubbar landet runt påbörjats kurser i praktiskt föreningsarbete.

En fyra dagars instruktionskurs, fördelad på två veckor i april och anordnad av Stockholms—Uppsala läns kvinnodistrikt har hållits å A. B. F:s lokal, Drottninggatan 88. Ett fyrtiotal ombud deltog från samtliga till kursen inbjudna kvinnoklubbar.

Kursen omfattade intruktion i föreningskunskap, skötande av ordförande- och sekreterarebefattningar, röstning och val, notis- och referatskrivning, uppläsning av vers och prosa. Varje kursdeltagare fick sig ålagt att utföra något uppdrag, skriva referat eller protokoll, läsa, deklamera, hålla ett anförande eller sitta som ordförande. Kritiken som leddes av kursledaren sköttes rätt flitigt också av kursdeltagarna som därmed visade sig väl uppfatta och förstå de givna lärdomarna. Diskussionerna voro pigga och trevliga, två inledare voro utsedda till varje fråga och samtliga försvarade utmärkt den uppfattning de blivit ålagda företräda. Intresset för kursen — som leddes av fru Sigrig Lundin — var hela tiden livligt och präglades av gott kamratskap. Den pågick fyra timmar varje dag med endast en halvtimmes rast för gemensam kaffedrickning.

(Forts. fr. sid. 9.)

stallet, höns till hönshuset, svin i stian, redskap till jorden — allt med tre månaders betalningsanstånd åt säker och känd köpare! — — —

Jag skall hälsa på dem i torpet och du skall få följa med, se och höra!

Dörren är låg och vi måste böja huvudet för att komma in, tröskeln hög som en liten pall, lagom åt tvååringen att sitta på. Dörren med dess öppning är byggd efter urinnevånarnas mönster med mening att hålla främlingar utanför. Ljuset tränger in genom ett par små fönster, det ena med trasiga rutor, en trasa är istoppad och stänger oset inne och luften — ute. Under det svart-rökta stocktaket hänga några krokiga, mörka brödkakor på ett spett. Det är vårt dagliga bröd. Golvet, som nog är nyskurat och skulle vara vitt, är grått och tormurket, breda jordfogar skilja de breda kvistiga tiljorna, som gunga när man går på dem. Och längs där framme vid fönstret sitta en rad barn, tysta och stilla, bleka och blodfattiga, från de största nedåt till de mindre, som ännu behålla sitt runda hull och rosor på kinden. Framför spisen sitter modern med sitt minsta barn, halvåringen, som nyss fått skötsel och nu med begärlig aptit sugit sig fast vid mor, hans små mörka ögon söka fånga mammans blickar och när han funnit dem glömmen han sitt viktiga arbete för att le av glädje. — — — Både hemmet och barnen göra intryck av renlighet, trots fattigdomen.

Så hostar mor till, först tomt och torrt. En rodnad färgar snart den bleka kinden, hostan upprepar sig och mor måste resa sig med barnet för att spotta i elden.

Är det lungsot? Ja, så är det.

Hon lägger barnet ifrån sig i vaggan, arvet från farmors dagar. Där finnas inga lakan, intet örngott, det lilla ljusduniga huvudet får vila på en grådaskig blöja, som bredes över den hårda kudden. Det är en skriande orättvisa detta mot barnet: att födas till världen av en lungsjuk mor och växa i nöd och umbäranden av alla slag...

Barnskaran tågar i väg ut, de få ej vara inne och störa lillebrors sömn. Mor sätter vaggmedarna i rörelse och börjar tala. Hon har så mycket att berätta för sitt främmande. — Då och då avbrytes hon av hostan och måste åter stå och lyfta på spiringarna för att spotta. Hon är så aktsam för att ej barnen skola smittas!! Stackars mor!

Mannen hennes, ja, han är ju så snäll och barnen så tysta och lugna; det vilar en tryckande tyngd över dem alla, de veta ju, att det lider med mor.

Efter den minstes födelse har det gått fortare utför. Doktorn säger, att han kan ingenting göra och hon har börjat söka andra "läkare". Hon tror på kvacksalvaren och det ligger ett skimmer av glädje över de tärda dra-

gen, då hon säger sig känna sig bättre efter den sista satsen. "Kanske jag får leva över hösten och hjälpa dem med säden och potatisen", säger hon stilla med den sorgens underton, varmed hon hela tiden talat.

— Nå, men mjölken då, som hon skulle få så gott om?

— Kalvarna skola först ha mjölk. De skola gödas, säljas och bliva pengar. Resten av mjölken skall separeras, grädden kärnas och smöret säljas. Ser ni, man måste vara mån om djuren, de betala sig. Vi måste skaffa pengar, ty vi äro ännu skyldiga för det mesta... Sedan en gång får jag dricka så mycket mjölk jag orkar.

Ja, så är det — 3 månaders betalningsanstånd kan utsträckas i årtal, men det skall en gång betalas och då med ränta!

— Äro då djuren för mer än modern till nio barn?

Barnet har somnat och mor står vid fönstret. Genom detta ser hon härnere vid stuguväggen sin lekande barnskara och däruppe på höjden kyrkogården. Hon besvarar inte frågan, hennes tankegång har tagit en annan riktning...

— Socknen får hjälpa honom med dem, viskade hon sakta. Det blir värst med den lilla.

Säden och potatisen fick bärgas utan mor. Vid den tiden låg hon. Öron om barnen griper henne på nytt, men efter en blodstörtning blir hon mera stilla. Hennes oroliga ande söker efter en annan atmosfär; hon börjar få visioner om Kristus.

Sjukvården, som på landet är den minsta möjliga, räckte ej för henne. Sköterskan har för många sjuka att se om, distriktet är stort. Statarhustrur få aldrig genomgå någon samaritkurs, med sjukvård kunna de därför så litet hjälpa varandra. Och lungsoten är skräcken som man undflyr.

Vintern går, men på våren, då löfena om en ny tid, om en sommar vinka, då påskliljorna öppna sina kalkar för solen och helgens uppståndelseringning ljuder över nejden, myllas den fattiga hustrun i jorden, lämnande sina små åt en ensam man och samhället!

N. T—n.

"Inför hyreskatastrofen." Denna artikel i majnumret var skriven av Sigrig Lundin.

Beslut om kvinnornas behörighet att inneha statstjänster

fattades i bägge kamrarna den 16 maj. Det var den Ekmanska reservationen som segrade.

Från kvinnoklubbarnas arbetsfält.

Från Nynäshamn.

Nynäshamns soc.-dem. kvinnoklubb höll sitt årsmöte den 12 febr. Styrelse- och revisionsberättelserna godkändes och ansvarsfrihet beviljades styrelsen. Klubben har under året hållit 12 ordinarie och 1 extra möte samt 12 protokollförda styrelsesammanträden. Kassan har balanserat på en summa av kr. 3,075:35, med en behållning av 525 kr.

Styrelsen består av fruarna Olivia Joakimsson, ordf., Agnes Andersson, v. ordf., Ida Karlsson, kassör, Anna Pettersson, sekr., samt Linnea Sandin, v. sekr., nyvald efter Karolina Karlsson, som undanbött sig återval.

Klubben har diskuterat "Förslaget till lag om den offentliga barnavården", "Bör arbetarna skicka sina barn i de religiösa söndags-skolorna?" samt tillsammans med ungdomsklubben "Frihet" "Vilken är arbetareklasens värsta fiende?"

Ett offentligt föredrag har varit anordnat med fru Ruth Gustafson som talare över ämnet "Socialt ansvar". Två enskilda föredrag med hr K. A. Göranson och fru Joakimsson som föredragshållare. En offentlig och en enskild julgransfest har hållits, en fest för gamla och en Luciafest. Ett kamratmöte har varit anordnat här och har klubben deltagit i ett kamratmöte i Sorunda. I april hade klubben invigningsfest för sitt nya standard. Högtidsstallet hölls av fru Frösell. Sång av maskören. Det hela festligt och tilltalande. En gemensam utflykt till sjöss har företagits. En sommarfest var anordnad i augusti, som gav kassan ett gott tillskott.

Klubben har deltagit i en kläd- och penninginsamling till Ryssland. Vid kvinnodistrikts kongress hade klubben 2 deltagare, 3 i instruktionskursen i funktionärsarbete samt i kursen den 27, 28 och 29 april 1 deltagare.

Klubben är representerad i barnavårds- och fattigvårdsnämnd, skoloråd, kommunstyrelse, A. B. F., samt har en suppleant i kommunalnämnden och en i arbetslöshetskommittén. Vid höstens val fick klubben en medlem invald i fullmäktige och en suppleant i landstinget.

Med kamrathälsning landet runt.

Referenten.

Från Bollnäs.

Bollnäs soc.-dem. kvinnoklubb höll sitt 4:de årsmöte den 19 februari.

Års- och revisionsberättelserna godkändes. Av den senare framgick, att inkomster och utgifter balanserat på en summa av kr. 1,493:94. Mötet beviljade styrelsen full ansvarsfrihet.

Till styrelse för det kommande året valdes: ordf. fru Hilda Aldén, sekr. fru Elsa Forsberg, kassör fru Ester Sandberg samt fru Signe Ceder och fröken Helfrid Borg.

Ur styrelseberättelsen kan särskilt nämnas att följande frågor diskuterades inom klubben: Hur böra vi kvinnor ställa oss till förbudsomröstningen? Anses gift kvinna lämplig som lärarinna? Hur långt kan och bör en kvinna gå i det politiska arbetet? Den senare frågan var inlämnad till diskussion å ett kamratmöte i Söderhamn, till vilket klubben var inbjuden. Frågan debatterades livligt. Vidare ha flera föreläsningar hållits inom klubben. Ett offentligt föredrag av fru Agda Östlund, som var talrikt besökt.

Till julen utdelades gåvor åt sjuka och fattiga. Dessutom har klubben tecknat andelar i för oss nyttiga företag och deltagit i valarbetet så långt vår tid tillåtit.

Klubben har för närvarande 37 medlemmar. Vi bringa en hälsning till alla klubbkamrater landet runt.

Elsa Forsberg.

Anna Gustafsson, Norrköping, 50 år.

Vår partivän fru Anna Gustafsson fyller den 1 juni 50 år.

Fru Gustafsson är en av pionjärerna inom den kvinnliga fackföreningsrörelsen i Norrköping och har inom densamma nedlagt ett betydande och värdefullt arbete. Även har hon med aldrig svikande intresse deltagit i det politiska organisationsarbetet bland kvinnorna. Då år 1906 Norrköpings kvinnoklubb bildades var fru G. bland dem som stodo i spetsen och hon har sedan i med- och motgång stått orubb- ligt kvar samt i icke mindre än sammanlagt 12 år tillhört styrelsen. Hon innehar för närvarande uppdraget som klubbens ordförande.

För allt det svåra och otacksamma arbetet vilja vi i anslutning till hennes högtidsdag uttala vårt varma tack samt en önskan att ännu i många år få behålla henne inom vår krets till gagn för den rörelse hon så hängivet offrat de bästa av sina år.

M. G.

Från Nyköping.

Nyköpings soc.-dem. kvinnoklubb hade sitt årsmöte den 19 februari.

Inkomster och utgifter balanserade på kr. 536:38, med en behållning av kr. 68:44. Inom klubben arbetas med handarbeten varannan tisdagsafton, vilka arbeten auktioneras bort vid klubbens fester och användes behållningen till rekreation åt behövande arbetarehustrur. Tillgångarna var kontant 128 kr. och ha de arbetslösa fått 25 kr. Resultatet är ju gott, då medlemsantalet är endast 18.

De styrelsemedlemmar, som voro i tur att

avgå, återvaldes, nämligen Gertrud Andersson, ordf., Hedvig Johansson, sekr., samt Augusta Blom. Suppleanter blevo Math. Jonsson och Rosina Johansson. Likaså omvaldes revisorerna Math. Olsson och Greta Hall. Suppleanter blevo Hildur Lundberg och Anna Jansson. Till ombud i Folkets husföreningen valdes Gertrud Andersson, i Konsumtionsföreningen Hedvig Johansson samt i Arbetarnas bildningsutskott och Koop. skoreparationsverkstaden Math. Olsson, som även utsågs till fanbärare.

Klubben har gemensamt med Oxelösunds kvinnoklubb s. k. kvartalsmöten, då allmänna spörsmål diskuteras med liv och lust. Fastän klubben är liten har den dock med ett gott arbete deltagit i bl. a. valarbetet samt kommundstillställningar.

En varm hälsning till kamrater landet runt. Ge icke tappat om medlemsantalet minskas! Det ökas nog igen.

Math. Olsson.

Från Sorunda.

Sorunda soc.-dem. kvinnoklubb höll sitt årsmöte söndagen den 4 febr. Fru Karolina Karlsson från Nynäshamn, vilken ombetts närvara vid mötet, höll ett kortare anförande samt uppmanade medlemmarna till fortsatt kamp för kvinnoklubbens tillvaro. Styrelsen omvaldes. Till revisorer valdes fruarna Julia Sundin och Ada Johansson. Kaffe serverades. Klubben har haft 6 ordinarie möten. Ett kamratmöte söndagen den 28 maj, till vilket klubben inbjudit alla övriga distriktsklubbar samt Sorunda norra och södra arbetarekommuners kvinnor. Mötets viktigaste ändamål var att föreslå ett gemensamt kvinnligt namn till landstingsmannavalet. Fru Joakimsson, Nynäshamn, blev härtill föreslagen. Ett offentligt möte höll klubben samma dag. Talarinnan fru Ruth Gustafson från Stockholm talade över ämnet "Socialt ansvar". Klubben har haft ett offentligt möte gemensamt med Sorunda södra arbetarekommun söndagen den 3 sept. Kursledarinnan fröken Arvedsson från Stockholm talade över ämnet "Fattigvård och åldersdomshem". Utgifterna för mötet delades lika av arbetarekommunen samt kvinnoklubben. Ordf. hade av distriktsstyrelsen inbjudits närvara vid instruktionskursen den 23 april. Klubben hade inbjudits av Stockholms kvinnoklubbar till samkväm den 27 nov. och deltog i detsamma. I instruktions- och övningskursen den 27—29 nov. ha vi med ett ombud deltagit. 100 ex. av Morgonbris valnummer har klubben betalt samt utdelat gratis. 156 ex. av Morgonbris har sålts. Anna Andersson har gemensamt med Sorunda södra arbetarekommun husagiterat vid de olika valtillfällena. Klubben har 2 medlemmar i kommunalfullmäktige samt en suppleant i fattigvårdsstyrelsen.

På grund av det ringa medlemsantalet har klubben stora svårigheter att bekämpa. Vårt största bekymmer är att arbetarekvinnorna äro så oförstående för klubbens betydelse samt partipressen.

Hälsningar till kamrater landet runt.

Referenten.

Fernqvists Kappaffär

33 Drottninggatan 33
n. b. och 1 tr. upp

Stort lager av in- och utländska nyheter

Damkappor, Dräkter och Kjolar

till billiga bestämda priser. Obs! Beställningar utföres till billiga priser.

Från Söderhamn.

Söderhamns soc.-dem. kvinnoklubb höll onsdagen den 14 mars sitt årsmöte i förening med ett enkelt men angenämt samkväm. Av årsberättelsen framgår, att klubben nedlagt ett mycket gott arbete såväl utåt som inom klubben. Vid årets landstings- och stadsfullmäktigeval har den bedrivit en kraftig agitation. Även för arbetarepressens spridning har agitation bedrivits av medlemmarna. Till de nödlidande i Ryssland har klubben bedrivit insamling i såväl in natura som kontanter. Instruktionsmöten, med fruarna Agda Östlund, Ruth Gustafson och Agnes Söderqvist som ledare, ha även hållits. Även har klubben varit initiativtagare till bildande av ett kvinnodistrikt inom Gästrikland—Hälsingland. Klubben har en medlem invald i stadsfullmäktige, en i skolstyrelsen, en i arbetslöshetskommissionen, en i arbetarekommunens styrelse.

Medlemsantalet var vid årets slut 55. Revisionsberättelsen visar att inkomster och utgifter balanserat på kr. 418:98. Av Morgonbris har sålts cirka 500 ex.

Full och tacksam ansvarsfrihet beviljades den avgående styrelsen. Till styrelse för år 1923 valdes fruarna Signe Norin, ordf. och korresp., Selma Malmström, v. ordf., Tekla Mineur, sekr., Signe Hedström, v. sekr., och Emmy Bäck, kassör. Revisorer blevo fruarna Hulda Wingårdh, Hulda Berglind och Elsa Åström. Ref. till partipressen blev Selma Malmström.

Efter årsmötets slut vidtog samkvämet, till vilket medl. inbjudit sina män. Efter några musiknummer intogs en enkel supé. Därefter bjöds på sång, såväl duett som solo, samt uppläsning, allt mottaget med livligt bifall. En manlig partivän tackade sedan å de inbjudnas vägnar samt även för allt arbete kvinnoklubben nedlagt samt utbringade ett leve för klubben och den soc.-dem. kvinnorörelsen, vilket besvarades med kraftiga hurrarop. Såväl mötet som samkvämet, som präglats av den bästa stämning, avslöts med sjungandet av "Internationalen".

Med kamrathälsning.

Selma Malmström, ref.

Från Lilla Edet.

Lilla Edets soc.-dem. kvinnoklubb höll måndagen den 12 febr. årsmöte. Styrelse- och revisionsberättelserna föredrogos och godkändes. Inkomsterna under året ha varit kr. 143:69, utgifterna kr. 89:03, saldo kr. 54:69. Klubben har under året hållit 11 ord. och 2 extra möten. Av tidningen Morgonbris har sålts 400 ex. Klubben har anordnat en fest med föredrag av fru Signe Togel från Trollhättan. För övrigt har intresset för klubbens arbete bland kvinnorna varit ringa och hoppas vi att det kommande året må bli bättre.

Till styrelse för 1923 valdes: fru Edit Larsson, ordf., fru Signe Elansson, v. ordf., fru Anna Sjögren, sekr., fru E. Magnusson, v. sekr., och fru Hilma Landgren, kassör.

Med hälsning.

Erika Andrén, korr. sekr.

Från Essvik—Nyhamn.

Essviks—Nyhamns soc.-dem. kvinnoklubb höll den 12 febr. sitt årsmöte, varvid en ny medlem anslöt sig. Sedan mötet sjungit Socialistmarschen upplästes styrelse- och revisionsberättelserna. Klubbens räkenskaper ha under året balanserat på kr. 467:75. Styrelsen erhöll full och tacksam ansvarsfrihet. Till styrelse för året valdes: ordf. Frida Holmkvist, nyvald, sekr. Cecilia Magnusson, kassör Anny Grelsson, v. ordf. Agnes Halvarsson, v. sekr. Anna Nikolausson. Till revisorer valdes Ebba Byström, Ebba Gustafson och Hanna Andersson. Till ombud i tryckeriföreningen N. S. valdes Anna Eriksson, i Kvistle Folkets hus Linda Bergström, Anna Vahlström, Jenny Kaufeldt, i koop. handelsföreningen Essvik Fina Berglund, i

BANKAKTIEBOLAGET NORDEN

Alla slag av bankaffärer. — Högsta inlåningsränta.

distriktet Anna Eriksson och Hulda Lövendahl. Kommissionär för Morgonbris blev Elisabet Englund. Klubben beslöt inbjuda Njurunda arbetarekommun till kamratmöte söndagen den 18 febr.

Till sist: När vi nu stå redo att börja ett nytt arbetsår, låt oss då enigt samlas kring vårt arbete för att tillvarata alla de intressen, som ligga oss arbetarekvinnor närmast. Besök mötena så ofta som möjligt, lägg ej allt ansvar på en styrelse. Utan kom ihåg, att en styrelse kan ej bestå utan kamraters stöd och hjälp, lika litet som en förening kan bestå utan styrelse. Må vi mötas med en sann förställelse för vår rörelses uppgifter.

Med hälsning till alla klubbar landet runt.
Ref.

Morgonbris.

Tidning för den socialdemokratiska kvinnorörelsen.

Utgives av styrelsen för Sverges Socialdemokratiska Kvinnoförbund.

Redaktör: Signe Wessman. Allm. Tel. Norr 244 36. Upplandsgatan 85, Stockholm.

Expedition: Anna Svensson, Grindsgatan 10, III, Stockholm Sö. St.-Tel. Söder 78 98.

Prenumerationspris: Helt år kr. 3:—, halvt år kr. 1:50; lösnnummer 25 öre.

Annonspris: Sista sidan 25 öre, textside 40 öre pr mm.

Sverges Soc.-Dem. Kvinnoförbund: Ordf. och korresp. sekreterare: Fru Signe Wessman, Upplandsgatan 85, Stockholm. A. T. Norr 244 36.

Stockholms stads, Stockholms o. Uppsala läns soc.-dem. kvinnodistrikt. Adr.: Ordf. Fröken Anna Svensson, Grindsgatan 10, Stockholm Sö. Kassör Fru Sara Andersson, Igelboda, Saltsjö-Duvnäs.

Sthlms Allm. kvinnoklubb (soc.-dem.) håller ordinarie möte 1:a måndagen i varje månad kl. 7.30 e. m.

Obs.! Lokal i D-salen, Folkets Hus.

Styrelsen.

Stockholms Gamla Stadens Soc.-dem. kvinnoklubb håller ordinarie möte 2:dra torsdagen i månaden kl. 7.30 e. m., Stortorget 2, 2 tr.

Styrelsen.

Stockholms södra kvinnoklubb (soc.-dem.) håller ordinarie sammanträde 1:sta onsdagen i varje månad kl. 8 e. m. i lokalen 1 tr. Södra Folkets Hus.

Ordf. fru Beda Jansson, Blekingeg. 65, 3 tr., Stockholm.

Styrelsen.

Vasastadens soc.-dem. kvinnoklubb har ord. möte 1:sta måndagen i varje månad kl. 8 e. m. & lokalen Upplandsg. 51, 1 tr. (Gustav Vasa-automaten).

Uppbörd och inskrivning varje möte.

Styrelsen.

Kungsholms soc.-dem. kvinnoklubb avhåller ord. möte 3:dje onsdagen i varje månad kl. 7.30 e. m. S:t Eriksgatan 21. Korresp. sekr. Fru Ellen Vidsjö, Karlsviksgatan 11, 1¹/₂ tr. Tel. K. 35 94.

Föreningen för Hembiträden i Stockholm håller möte 1:sta torsdagen i varje månad kl. 8.30 e. m. i Folkets Hus P-sal, 3:dje torsdagen i Folkets Hus C-sal.

Styrelsen.

Arvika soc.-dem. kvinnoklubb håller ordinarie möte 2:dra måndagen i månaden kl. 8 e. m. i Folkets Hus C-sal.

Styrelsen.

Billesholms soc.-dem. kvinnoklubb håller ord. möte i Folkets Hus i Södra Vram 2:dra tisdagen i varje månad kl. 7 e. m. Ordf. Fru Anna Fors, Villorna, Billesholms gruva. Sekr. Fru Gerda Liljeroth, Billesholms gruva.

Styrelsen.

Enköpings soc.-dem. kvinnoklubb håller ordinarie möten 4:de tisdagen i varje månad kl. 8 e. m. i Folkets Hus.

Styrelsen.

Eskilstuna soc.-dem. kvinnoklubb håller ordinarie möten 1:sta måndagen i varje månad kl. 7.30 e. m. i Folkets Hus lilla sal.

Styrelsen.

Göteborgs soc.-dem. kvinnoklubb har möte 1:sta tisdagen i månaden kl. 8 e. m. i Arb.-föreningens H-sal; 3:dje tisdagen i månaden Bondegatan 14 kl. 8 e. m.

Styrelsen.

Höganäs soc.-dem. kvinnoklubb håller ord. möte 1:sta och 3:dje måndagen i månaden. Ordf. fru Helen Olsson, Föreningsgatan, Höganäs.

Ludvika soc.-dem. kvinnoklubb håller sina möten 2:dra måndagen i varje månad kl. $\frac{1}{9}$ i Folkets Hus B-sal.

Styrelsen.

Skivarps soc.-dem. kvinnoklubb håller ord. möte andra söndagen i varje månad kl. 1.30 e. m. i Folkets Hus, Skivarp. Nya medlemmar viana inträde.

Styrelsen.

Spånga soc.-dem. kvinnoklubb håller ordinarie möte 1:sta torsdagen i varje månad kl. 8 e. m. i Folkets Hus.

Styrelsen.

Solna soc.-dem. kvinnoklubb håller möte 2:dra tisdagen i varje månad kl. 8 e. m. i Huvudsta Folkets Hus och 4:de måndagen i varje månad kl. 8 e. m. i Hagalunds Folkets Hus.

Styrelsen.

Storfors soc.-dem. kvinnoklubb håller ordinarie möten sista söndagen i varje månad kl. 3 e. m. i Folkets Hus.

Styrelsen.

Sundbybergs soc.-dem. kvinnoklubb håller möte 1:sta tisdagen i varje månad kl. 8 e. m. i Folkets Hus.

Tumba soc.-dem. kvinnoklubb håller ordinarie möten 1:sta onsdagen i månaden kl. 6.30 e. m. i Folkets Hus, Tumba.

Styrelsen.